

Handläggare: Gunilla Schedin

Tfn: 08-508 09 015

Till Norrmalms stadsdelsnämnd

Förbättring av situationen för våldtagna kvinnor - yttrande till kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Ylva Tengblad
stadsdelsdirektör

Mona Lindgren
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från stadsdelsnämnden med anledning av en motion från Désirée Pethrus Engström (kd) angående situationen för våldtagna kvinnor. Hon föreslår att kommunstyrelsen ger socialtjänstnämnden i uppdrag att starta ett projekt i samverkan mellan olika instanser för att förbättra situationen och att projektmedel för detta avsätts i budget.

Stadsdelsförvaltningen är tveksam till förslaget och anser att ökad samverkan med berörda parter bör ingå i den ordinarie verksamheten och inte bedrivas i projektförhållande. Förvaltningen kan inte bedöma om socialtjänstnämnden behöver utökade resurser för att uppnå detta.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom stadsmiljö- och planeringsavdelningen i samråd med vård- och omsorgsavdelningen - beställare. Information har lämnats i förvaltningsgruppen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från stadsdelsnämnderna i Kista, Farsta och Norrmalm med anledning av en motion från Désirée Pethrus Engström (kd) angående våldtagna kvinnor.

Désirée Pethrus Engström (kd) refererar till en debattartikel i Dagens Nyheter där man hävdar att situationen för våldtagna kvinnor i Sverige aldrig varit så dålig som idag. En genomförd studie har visat att 95 av 100 kvinnor som gjort anmälan om våldtäkt fått beskedet att ärendet lagts ner. Vad gäller Stockholm har framkommit att endast tre av 67 anmälda våldtäkter i city lett till åtal. I Jämtland däremot har ca 80 % av anmälningarna lett till åtal, vilket enligt Désirée Pethrus Engström (kd) bör vara en förebild för övriga landet. Hon anser att Stockholm bör ta lärdom av Jämtland där polis, åklagare, brottsofferjour, kvinnojour m.fl. samarbetar.

Enligt Désirée Pethrus Engström (kd) har mycket kritik den senaste tiden riktats mot socialtjänsten för att inte tillräckligt kunna hjälpa kvinnor som utsatts för misshandel eller våld. Hon anser att staden skulle behöva göra en större insats för att komma tillrätta med den situation som råder för utsatta kvinnor. Hon föreslår att kommunstyrelsen ger socialtjänstnämnden i uppdrag att starta ett projekt i samverkan mellan Teamet för våldtagna kvinnor, polis, åklagare, kvinnojour och socialtjänst för att förbättra situationen och att medel för att genomföra projektet avsätts i budget för kommande år.

Stadsdelsnämndernas yttrande ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 27 augusti 2004.

Förvaltningens synpunkter

Det är givetvis anmärkningsvärt att så få anmälningar om våldtäkt leder till åtal. Som förvaltningen ser det är detta i sig inget tecken på att situationen för våldtagna kvinnor rent allmänt blivit sämre. Enligt förvaltningens bedömning finns det idag förhållandevis goda resurser för att stödja och hjälpa kvinnor som utsatts för våld. Frågan om kvinno-våld, i synnerhet våldtäkt, har inte minst den senaste tiden varit föremål för ett stort mediaintresse. Detta kan i sin tur kan leda till förändringar i attityder och synsätt och därmed också till en ändring i hur man bl.a. från rättsväsendets sida hanterar den typen av frågor.

De rättsliga följderna av en våldtäkt är en fråga för polis- och åklagarmyndigheten. Det är möjligt att en förändring av attityder och värderingar inom polis- och åklagarkåren skulle göra att fler anmälningar leder till åtal. Frågan om åtal är, som förvaltningen ser

det, dock inte det mest väsentliga i sammanhanget. Det är mera angeläget att från samhällets sida söka förebygga våld och att erbjuda utsatta kvinnor stöd och hjälp att bearbeta sin situation.

Enligt förvaltningens uppfattning är det också angeläget att kvinnor som utsatts för våld gör polisanmälan och erbjuds stöd och hjälp för att bearbeta sin situation. Det finns alltför många kvinnor som inte vågar eller inte orkar varken anmäla det våld de utsatts för eller söka hjälp för att exempelvis kunna lämna ett destruktivt förhållande. För att bryta detta mönster fordras sannolikt en ändrad inställning såväl från olika myndigheters sida som från samhället i övrigt.

Det kan behövas ökade insatser från stadens sida för att förebygga kvinnovåld och för att stödja och hjälpa utsatta kvinnor. Detta behöver inte nödvändigtvis betyda utökade resurser utan kan lika väl handla om att höja kompetensen bland stadens anställda för att tidigt upptäcka tecken på våld och för att kunna informera om de insatser samhället kan erbjuda. Det är i det sammanhanget givetvis viktigt med ett nära samarbete mellan socialtjänsten, polisen, åklagarmyndigheten och kvinnojourer.

Förvaltningen är tveksam till Désirée Pethrus Engströms (kd) förslag om att starta ett projekt, särskilt om syftet är att ett ökat antal anmälningar ska leda till åtal. Som framgår av Désirée Pethrus Engströms (kd) motion har socialtjänstnämnden inrättat ett team för våldtagna kvinnor. Teamet kan erbjuda utsatta kvinnor psykoterapeutisk hjälp att bearbeta sin situation. Verksamheten har i tre års tid bedrivits i projektform men har i samband med årsskiftet 2003/2004 permanentats.

Vid kontakt med teamet har framkommit att man planerar ett närmare samarbete inte bara med polis och åklagare utan även med sjukvården. Förvaltningen kan inte bedöma om teamet behöver utökade resurser för att uppnå detta. Enligt förvaltningens uppfattning bör ökad samverkan med berörda myndigheter ingå i teamets ordinarie verksamhet och inte bedrivas i form av ett projekt. Det är naturligtvis också viktigt att man inom de olika stadsdelsförvaltningarna aktivt arbetar för ett ökat lokalt samarbete med berörda myndigheter och organisationer.

Stockholms stad driver sedan flera år tillbaka ett kriscentrum för kvinnor som bl.a. kan erbjuda skyddat boende, samtalsstöd och praktisk hjälp i kontakter med andra myndigheter. Det är endast fyra av landets kommuner som i kommunal regi driver den typen av verksamhet. Verksamheten är huvudsakligen intäktsfinansierad men med ett mindre anslag från socialtjänstnämnden. Det har visat sig att stadsdelsförvaltningarna nyttjar verksamheten i en mycket varierad utsträckning, vilket sannolikt beror på den förhållandevis höga kostnaden. I akuta situationer används därför i vissa fall "billigare" alternativ som t.ex. vandrarhem eller enkla hotell. Förvaltningen anser att verksamheten bör anslagsfinansieras. Våldsutsatta kvinnor skulle därmed kunna få en mera likartad behandling oavsett stadsdelstillhörighet och samtidigt få tillgång till det stöd och den

hjälp som inte kan erbjudas vid placering på vandrarhem eller liknande.

Även frivilligorganisationen Alla Kvinnors Hus, som är en väl etablerad verksamhet i staden, bedriver ett gott arbete vad gäller kvinnor som utsatts för våld och är en tillgång i socialtjänstens arbete med utsatta kvinnor.

Inom Norrmalms stadsdelsförvaltning kommer man relativt sällan i kontakt med kvinnor som utsatts för våldtäkt. Det är mera vanligt att man träffar på kvinnor som utsatts för andra former av våld. Hur man på bästa sätt ska stödja och hjälpa dessa kvinnor är en fråga med hög prioritet.

Stadsdelsnämnden antog i december 2003 en lokal handlingsplan vad gäller våld i nära relationer. Inom förvaltningen finns också sedan flera år tillbaka en s.k. resursgrupp med företrädare för samtliga verksamhetsområden. Gruppen träffas regelbundet och har även anordnat utbildningsdagar för medarbetare inom förvaltningen. Resursgruppen har även ett samarbete med andra myndigheter och med vissa frivilligorganisationer kring kvinno-våld.

Bilaga

Motion från Désirée Pethrus Engström (kd)